

життя. Такі слова замінюються жаргонізмами, брутальними лайливими словами. Небажання повною мірою використувати багатства нашої мови збіднили і звузили активний словник до критичної межі. Потрібно, щоб дотримання норм і правил українського літературного мовлення входило у професійні (дидактичні, виховні й організаційні) обов'язки всіх вчителів, викладачів та адміністративних працівників освітніх закладів. Необхідно подбати на державному рівні про те, щоб україномовне навчальне середовище учнів і студентів підтримувалося україномовними комп'ютерними програмами, електронними посібниками і підручниками, пізнавальними науково-популярними виданнями українською мовою, україномовною розважальною літературою.

Благородне обурення борців проти ущемлення правового поля російської мови викликає кволе намагання держави надати українській школі українську світоглядну платформу, наприклад і принаймні у вигляді обов'язкового вивчення державної української мови та пізнання історичного досвіду України в його нерадянському і неросійському трактуванні. Виявляється, ці фактори теж є насиллям над російською мовою в Україні, хоча ніхто навіть із найзапекліших українофобів не може пояснити, як знання державної мови може утискати права неукраїнського населення країни і чому українському народові варто віро сповідувати (не інакше) тільки традиційну російську світоглядну версію щодо його власної історії. На цьому відтинку «протистояння» плутанина понять, викривлення предметів дискусій та дійсного стану речей особливо кричущі [8, с. 10]. У зв'язку з тим, що процес витіснення української мови є керованим і набув системного характеру, українська держава має діяти відповідно, вживаючи рішучих заходів підтримки української мови як мови нації і державної мови. Такі заходи не спрямовані проти мовних прав осіб, що належать до національних меншин, вони є лише засобом утвердити українську мову, захистити мовні права українців і зберегти Україну як незалежну державу зі своїм самобутнім обличчям.

Проте спостерігаємо і позитивні зрушення. Українська мова виконує функції міжнародного спілкування в Україні. Активізується вивчення української мови в різних країнах світу, де готують дипломатичні, торгові кадри, які мають працювати в Україні.

На жаль, законодавство практично не передбачає санкцій за порушення мовного режиму, а можливості місцевої влади у справі регулювання рекламного та недійного ринків є мінімальними. Правильна українська мова нашого міста – це не питання політики, а питання нашого професіоналізму, громадськості та відповідальності перед прийдешніми поколіннями. Мовою навчання в українській школі всіх рівнів повинна бути державна українська мова. Встановлення такої реальності – право держави і право її основного корінного народу. Полікомпонентний склад лінгвістичної освіти породжує практичні життєві та навчально-освітні мовні ситуації, що могли б стати для молодих науковців предметом соціолінгвістичних, прагмалінгвістичних науково-методичних досліджень. Проблеми, породжувані такими ситуаціями, могли б вирішуватися з урахуванням результатів відповідних досліджень. Основною метою мовної освіти є вироблення в учнів і студентів мовної компетенції як системи знань, умінь і навичок, необхідних для користування державною мовою у різних сферах життя та виробництва. Кожна культура формує особливий соціум, свою форму соціально-культурного спілкування. Щоб визріли умови для національної та духовної самоідентифікації нашого народу, потрібен комплекс державних заходів для створення повноцінного соціокультурного середовища. Культура є вищою формою діяльності людини.

Українська мова повинна стати модною у молодіжному середовищі, адже саме українська мова є високорозвинутою європейською, пов'язаною з глибокими і багатими традиціями прадавньої цивілізації. Ситуація потребує активних дій, спрямованих на розширення сфери функціонування української мови, піднесення її престижності, особливо в молодіжному середовищі. На нашу думку, серед доступних нам можливостей поліпшення мовної ситуації на рівні навчального закладу – це постійне привертання уваги до проблем української мови, надання можливості ефективно та якісно вивчати мову тим, хто цього бажає, постійне і наполегливе виховання поваги й любові до української мови, адже людину навчити можна лише того, що вона любить. Розв'язання мовної проблеми в Україні, з огляду на її гостру специфічність має відбуватися в такий спосіб, щоб не кривдити не тільки національних меншин України, а насамперед самої української нації.

Соціальний престиж мови залежить від усвідомлення його комунікативної вартісності й корисності в житті суспільства, усіх його етносів, від того, скільки сфер спілкування обслуговує ця мова. Уявлення про престижність мовної освіченості залежать від соціального становища та культурної зорієнтованості мовців.

Література:

1. Бачинський Г. Чи залишиться Україна українською? / Г. Бачинський // Універсум. – 1995. – Ч. 9–10. – С. 4.
2. Дробноход М. Стейкий екологічно безпечний розвиток: український контекст / М. Дробноход // Дзеркало тижня. – 02.06.2001. – 21 (345).
3. Залізник Г. Мовна ситуація Києва: день нинішній та прийдешній / Г. Залізник, Л. Масенко. – К., 2002. – 32 с.
4. Матвієнко А. Найдоступніший спосіб підвищення мовної культури / А. Матвієнко // Дивослово: Українська мова і література в навчальних закладах. – К.: Преса України. – 2004. – № 12. – С. 55–56.
5. Мацько Л. І. Культура української фахової мови: Навч. посіб. / Л. І. Мацько, Л. В. Кравець. – К.: ВЦ «Академія», 2007.
6. Мацько Л. Формування культури мовлення: чинники лінгводидактичні та культурологічні / Л. Мацько // Урок української. – 2004. – № 8–9. – С. 34–35.
7. Мацько Л. Формування мовної культури / Л. Мацько // Педагогічна газета. – 2002. – № 8–9. – С. 6.
8. Медвідь Л., Возницький Б. А за мовою і нас до тієї ж ями / Л. Медвідь, Б. Возницький // Урок української. – 2004. – № 8–9. – С. 10–13.
9. Непийвода Н., Мовна підготовка у школі та вузі / Н. Непийвода, В. Чуріна // Українська мова та література. – 2000. – № 5. – С. 9–11.
10. Потебня А. Язык и народность / А. Потебня // Эстетика и поэтика. – М., 1976.

УДК 378

Inna Sklyarenko,

Kyiv State Maritime Academy named after hetman Petro Konashevich-Sahaydachnyi (KSMA), Kyiv

DIE ROLLE DER FREMDSPRACHENFACHKOMPETENZ IN DER AUSBILDUNG ZUM QUALIFIZIERTEN SCHIFFSFÜHRER UND SCHIFFSBETRIEBSOFFIZIER.

Es wurde versucht, grundsätzliche Überlegungen zu einem Qualitätssicherungs- und Qualitätsmanagementsystem unter dem Aspekt der Fremdsprachenausbildung in Kyiv State Maritime Academy (KSMA) anzustellen. Der Beitrag zeigt an-

schaulich, dass analog zu wirtschaftlichen Organisationen ein solches System in vollem Umfang möglich ist, wobei Ansätze hierzu in mehr oder weniger ausgeprägter Form verschiedentlich gegeben sind, aber bisher nicht explizit als solche deklariert wurden. An vielen Stellen werden Überlegungen über mögliche Veränderungen der Universitäten angestellt, und es gibt europaweit eine Vielzahl von Reformvorschlägen der verschiedensten Interessensgruppen.

Schlüsselworte: *Ausbildungswesen, Qualitätssicherung, Qualitätsmanagement, Produzent, Lieferant, Anwender, Sprachkenntnisse.*

РОЛЬ МОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПІДГОТОВЦІ ПРОФЕСІЙНИХ ФАХІВЦІВ МОРСЬКОЇ ГАЛУЗІ

Стаття присвячена проблемі визначення змісту і структури фахової мовної комунікативної компетенції майбутніх моряків. У статті висвітлюється питання управління якістю та забезпечення якістю у вищому закладі Київської державної академії водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного.

Ключові слова: *освіта, забезпечення якістю, управління якістю, фахові професійні знання, виробник, постачальник, замовник*

A ROLE OF LINGUISTIC COMPETENCE IS IN PREPARATION OF PROFESSIONAL SPECIALISTS OF MARINE INDUSTRY.

The paper attempts to use the basic issues of quality assurance and quality management to address the aspects of education on Kyiv State Maritime Academy (KSMA) and training. The lecture shows how the issues like economic decisions may be implemented and considered in other areas, for example in the field of education. In many cases, consideration of these approaches make it possible to reform the old system of staff training and meet the interests of different groups on the labor market.

Keywords: *Education, Qualitymanagement, Producer, supplier, information, training, efficiency.*

1. Einleitung. Große Chancen im internationalen Wettbewerb der Seeschifffahrt liegen in der Entwicklung und Anwendung neuer Technologien und in der Ausbildung zum qualifizierten Schiffsführer und Schiffsbetriebsoffizier. Die positive Gestaltung des Berufsfeldes erfordert hohe sprachfachliche Seeschifffahrt Kompetenz. Das Studium «Schiffsbetrieb» in Kyiv State Maritime Academy (KSMA) vermittelt Fach- und Führungskompetenz. KSMA steht für Ausbildung zum Kapitän und Leiter von Maschinenanlagen, Weiterbildung im Bereich Seeschifffahrt, Simulation. Auserdem KSMA steht für Fremdsprachenausbildung Jura, Wirtschafts, Audit, Management, Programingeniering im Seeschifffahrtbereich.

2. Ausgangssituation. Ein wichtigste Faktor für die Leistungsfähigkeit jeder

Hochschule in der Ausbildung zum qualifizierten Schiffsführer und Schiffsbetriebsoffizier ist die Qualität ihrer Produkte. Es existiert ein weltweiter Trend zu höheren Erwartungen bezüglich der Qualität und Kompetenz. Dieser Trend wird begleitet von der wachsenden Erkenntnis, daß es im allgemeinen nur durch beständige Qualitätsverbesserungen möglich ist, eine hohe Leistungsfähigkeit zu erreichen und aufrecht zu erhalten [1].

3. Materialien und Methoden. Auf Grund des steigenden Qualitätsbewußtseins im Zeitraum der letzten Jahre der Studiengang mit dem von der IMO (International Maritime Organization) beschlossenen internationalem Abkommen STCW (Standards of Training, Certification and Watchkeeping) conform ist und des daraus resultierenden Bedarfes an genormten Qualitätsrichtlinien für die Produktion wurden herausgegeben, durch welche eine Vereinheitlichung der vielen und teilweise unterschiedlichen nationalen Vorgehensweisen auf diesem Gebiet erfolgte [4].

Überlegungen zur Qualität der Fremdsprachenfachkompetenz werden für Produkte unterschiedlichster Art angestellt (Seeschifffahrt auch); in gleicher Weise gilt dies auch für das Produkt Ausbildung zum qualifizierten Schiffsführer und Schiffsbetriebsoffizier, wobei anschließend beispielhaft insbesondere auf den Aspekt der universitären Ausbildung eingegangen werden soll.

Die internationalen Normen über Qualitätsmanagement und Qualität lassen sich auch im Ausbildungswesen bzw. auf Ausbildungsstätten allgemein anwenden, wobei Vergleiche mit dem Wirtschaftsbereich durchaus sinnvoll erscheinen. So lassen sich etwa Fachhochschule als Produktions- und Dienstleistungsunternehmen betrachten, die neue Wissen erarbeiten und weitergeben. Die Studenten erwerben dieses Wissen und stellen in diesem Fall die Anwender bzw. Kunden dar.

Das Qualitätssystem in Kyiv State Maritime Academy (KSMA) wird angewendet auf alle Tätigkeiten, welche Bezug auf die Qualität der Studenten oder der Ausbildung haben, und es steht in wechselseitiger Beziehung zu diesen. Es enthält alle Phasen von der ersten Identifikation bis zur abschließenden Zufriedenstellung der Anforderungen und der Erwartungen der Wirtschaft an die Absolventen bzw. der Studenten an die Fremdsprachenausbildung.

Im Qualitätskreis sind im Falle der Betrachtungsweise: Student = «Produkt» folgende Phasen und Tätigkeiten eingeschlossen:

- Erfüllen der Aufnahmebedingungen an der KSMA,
- Immatrikulation,
- Vorlesungsbesuche Grundstudium (Englisch),
- Vorlesungsbesuche Fachstudium (Nautische und Technische Englisch),
- allgemeine Vorlesungsprüfungen,
- technische Vorlesungsprüfungen,
- nautische Vorlesungsprüfungen,
- Übungsvorbereitungen für der Staatsprüfungen,
- Absolvierung der Übungen,
- Erstellen von Übungsprotokollen,
- Seminarbesuche und Nautischepraxis,
- Erstellen der Diplomarbeit,
- Diplomprüfung,
- Sponson/Exmatrikulation,
- Diplom-Ingenieur für Schiffsbetrieb [3, s. 573].

Von Seiten der Wirtschaft und Politik werden – teilweise durchaus berechtigt – die weltbekannte Forderungen nach höherer Qualität der Ausbildung an den Fachhochschule und damit nach gesteigerter Qualität der Absolventen aufgeworfen. Dies läßt eine Untersuchung des Themas, inwieweit durch Anwendung der Gesichtspunkte von Qualitätsmanagement und Qualitätssicherung sowie durch effiziente Gestaltung eines universitären Qualitätsmanagementsystems nicht ganz erhebliche Verbesserungen ermöglicht werden, nicht nur als sinnvoll, sondern nahezu als unumgänglich notwendig erscheinen. Um aber Antworten auf solche Fragestellungen zu finden, ist es zunächst notwendig. Begriffe wie «Qualität des Studiums» oder «Qualität der Absolventen» an Hand allgemein genormter Qualitätsbegriffe [4] enger einzugrenzen und zu definieren.

Weiters gilt es, bestehende Qualitätsmanagementsysteme der Fachhochschule zu untersuchen, bzw. diese an aufscheinenden Schwachstellen zu verbessern oder sie gar zu erneuern.

Bei einem technischen Erzeugnis versteht man unter dem Begriff «Qualität» eine Vielzahl von Eigenschaften. Hierzu gehören etwa physikalische Eigenschaften (Festigkeitswerte, geometrische Abmessungen, Oberflächenrauheit), chemische Eigenschaften (Gefügebau, Legierungszusammensetzung), sowie Teilqualitäten wie Lebensdauer oder Funktionsfähigkeit [2].

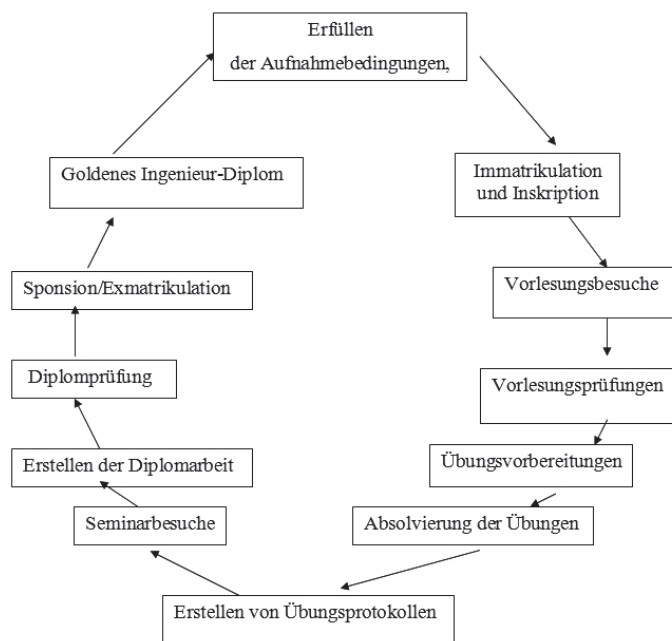

Bild 1. zeigt den Qualitätskreis für das «Produkt» Student bzw. Absolvent einer Universität.

In durchaus analoger Weise kann man den Qualitätsbegriff auch für das

«Produkt» der Fachhochschule, den Absolventen, in mehrere Teilqualitäten aufteilen, beispielsweise: allgemeines technisches Verständnis, theoretisches Grundwissen, praktische Erfahrung, Flexibilität, Anpassungsfähigkeit, Motivation, Belastbarkeit

Man erkennt daraus, daß eigentlich nur ein Teil der Gesamtqualität eines ausgebildeten Absolventen von der Fachhochschule selbst beeinflussbar ist. Dieser Teil stellt aber sicherlich den wesentlichen der gesamten Qualität dar.

Anders ist die Situation, wenn man statt des Absolventen als «Produkt» die zu vermittelnde Ausbildung der Fachhochschule als Dienstleistung betrachtet, und dann versucht, die Qualität der Ausbildung in Teilqualitäten zu untergliedern. In diesem Fall fällt der gesamte Qualitätsbegriff in den Fachhochschule bereich [4].

In der künftigen Konkurrenzsituation der Fachhochschule sowie allgemein von Ausbildungsstätten im europäischen Binnenmarkt wird ein derartiges Ranking auch für die Verteilung internationaler Forschungsaufträge erheblich an Bedeutung gewinnen. Mit ein Kriterium für eine entsprechende Bewertung kann dabei durchaus die Gestaltung des universitären Qualitätsmanagementsystems sein [5].

Resultate. Die erste Stufe der Qualitätsgestaltung legt das Qualitätsniveau fest, das für die Fachhochschule gelten soll. Ein Qualitätsniveau kann man nur festlegen, wenn alle Qualitätsträger der Fachhochschule daran beteiligt werden, die Richtlinien auszuarbeiten. Eine optimale Qualität wird nur dann erreicht, wenn alle Fachhochschulebereiche sinnvoll ineinandergreifen und im Hinblick auf die Qualitätsgestaltung koordiniert werden.

Aus diesem Grunde ist es sicher sinnvoll die Organisation der Fachhochschule zu beschreiben, und feststellen zu können, wo die eigentlichen Qualitätsträger für die verschiedenen universitären Aufgaben zu suchen sind.

Literatur

- 1.ISO/DIS 8402: Quality Management and Quality assurance- Vokabulary/ 1992.
- 2.Kreckel, R. (2002): Externe und interne Impulse zur Erneuerung der Qualitätssicherung in den Hochschulen: Einige einführende Überlegungen. In: Reil, T. / Winter, M. (Hg.): Qualitätssicherung an Hochschulen: Theorie und Praxis. Bielefeld, S. 16-20.
- 3.Панов S.F. Qualitätsmanagement und Qualitätssicherung im Ausbildung. // Наукові записки. Серія «Філологічна» – Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2008. – Вип. 9. – С.571-574.
- 4.Pellert, A. (2002): Hochschule und Qualität. In: Reil, T. / Winter, M. (Hg.): Qualitätssicherung an Hochschulen: Theorie und Praxis. Bielefeld, S. 21-29.
- 5.Winde, M. Einleitung. In: Winde, M. (Hg.). Von der Qualitätsmessung zum Qualitätsmanagement, Praxisbeispiele an Hochschulen. Essen, 2010, S. 4-7.